«Ramzlar — yurt koʻzgusi»

— intellektual bellashuv ssenariysi

2-iyul — Davlat gerbi qabul qilingan kun

8–11-sinf oʻquvchilari uchun

Davomiyligi: 50–55 daqiqa

Bu ssenariy yuqori sinflar uchun Davlat ramzlari — bayroq, gerb va madhiya boʻyicha intellektual bellashuv boʻlib, 50–55 daqiqada oʻtadi. Jamoalar sanalarni juftlaydi, bayroq ranglarining maʻnosini aytadi, gerb unsurlarini xotiradan yozadi, madhiya satrlarini davom ettiradi, ramzlarga hurmat boʻyicha hayotiy vaziyatlarni hal qiladi va gerb haqida oʻz sheʻrini yozadi.

Agar ssenariy foydali boʻlsa, uni hamkasblaringiz bilan oʻqituvchilar guruhlarida ham ulashing. Bayram va tadbirlar uchun yana koʻplab ssenariylarni baxtiyor.uz saytidan topishingiz mumkin.

Shu toʻplam sahifasi: https://baxtiyor.uz/gerb-kuni-ssenariy/

«Senariylar toʻplami» boʻlimi: https://baxtiyor.uz/oqituvchilar-uchun-hamma-narsa/senariylar-to-plami/

«Ramzlar — yurt koʻzgusi» — intellektual bellashuv ssenariysi

MAQSAD

Yuqori sinf oʻquvchilarining Davlat ramzlari — bayroq, gerb va madhiya haqidagi bilimlarini intellektual bellashuv orqali chuqurlashtirish; ramzlarga hurmat madaniyatini amaliy vaziyatlar misolida mustahkamlash; ijodiy fikrlash va jamoaviy ishlash koʻnikmasini rivojlantirish.

ISHTIROKCHILAR

Boshlovchi, hakamlar hayʻati (tarix, huquq va ona tili oʻqituvchilari), 3–4 jamoa (har birida 5–6 nafar 8–11-sinf oʻquvchisi), vaqt hakami, muxlislar.

JIHOZLAR

Akt zal yoki keng sinfxona, Davlat bayrogʻi, Davlat gerbining rasmiy tasviri, proyektor va ekran, javob kartochkalari, sanalar va voqealar yozilgan juft kartochkalar (har jamoaga bir toʻplam), A3 varaqlar va markerlar, gong yoki qoʻngʻiroq, sekundomer, Davlat madhiyasi yozuvi, diplomlar.

QACHON OʻTKAZISH MUMKIN

Bellashuvni 2-iyul — Davlat gerbi qabul qilingan kun arafasida yozgi oromgohlarda yoki oʻquv yili davomida — 18-noyabr Davlat bayrogʻi kuni, 8-dekabr Konstitutsiya kuni yoki 10-dekabr Davlat madhiyasi qabul qilingan kun munosabati bilan oʻtkazish mumkin.

TADBIR REJASI

Ochilish va madhiya — 5 daqiqa. 1-raund «Sanalar zanjiri» — 7 daqiqa. 2-raund «Ranglar tili» — 7 daqiqa. 3-raund «Gerb tafsilotlari» — 8 daqiqa. 4-raund «Madhiya satrlari» — 5 daqiqa. 5-raund «Ramzlar odobi» — 8 daqiqa. 6-raund «Ijodkorlar» — 7 daqiqa. Yakun — 5 daqiqa. Jami: taxminan 50–55 daqiqa.

OʻQITUVCHI UCHUN ESLATMA

Davlat ramzlari bilan bogʻliq savollarda aniqlik juda muhim. Ssenariydagi javoblarni tadbirdan oldin rasmiy manbalar bilan yana bir bor solishtiring. Bellashuv davomida bayroq va gerb tasvirlari hurmatli joyda tursin, ular ustiga hech narsa yopishtirilmasin. Hakamlar «Ramzlar odobi» raundida javobning toʻliq va asosli boʻlishiga eʻtibor beradi. Musiqa tavsiyasi: ochilishda Davlat madhiyasi, raundlar orasida milliy cholgʻu kuylar, «Ijodkorlar» raundida sokin fon kuy, yakunda Vatan haqidagi qoʻshiq.

TADBIRNING BORISHI

(Barcha o‘rnidan turadi. O‘zbekiston Respublikasi Davlat madhiyasi yangraydi.)

Boshlovchi: Assalomu alaykum, aziz bilimdonlar va hurmatli ustozlar! Har bir xalqning yuragi uning ramzlarida uradi. Bayroq — xalqning boshi uzra hilpiragan g‘ururi, madhiya — uning yuragidan otilgan qo‘shig‘i, gerb esa — uning tarixi va orzulari muhrlangan ko‘zgusi.

Boshlovchi: Bugun biz shu ko‘zguga diqqat bilan qaraymiz. «Ramzlar — yurt ko‘zgusi» intellektual bellashuvini boshlaymiz!

(Jamoalar tanishtiriladi. Har jamoa sardori jamoa nomi va shiorini aytadi.)

1-o‘quvchi (she‘r):

Assalom, ona yurt, tonglar o‘lkasi,
Ta‘rif-tavsifingning yo‘q nihoyasi.
Senga bag‘ishlanur muqaddas qo‘shiq,
Bu – o‘zbek elining o‘z madhiyasi.

(To‘ra Sulaymon, «Muqaddas qo‘shiq» she‘ridan)

Boshlovchi:

Qoidalar: har savolga bir daqiqa muhokama, javob kartochkaga yoziladi. To‘g‘ri javob — 1 ball, agar boshqacha aytilmasa. Hakamlar hay‘ati bilan tanishing.

1-RAUND. «SANALAR ZANJIRI»

Boshlovchi: Har jamoaga ikki xil kartochka berildi: birida sanalar, ikkinchisida voqealar. Ularni to‘g‘ri juftlang. Vaqt — ikki daqiqa. Har to‘g‘ri juftlik — 1 ball.

(Kartochkalar: «1991-yil 31-avgust», «1991-yil 18-noyabr», «1992-yil 2-iyul», «1992-yil 8-dekabr», «1992-yil 10-dekabr», «2023-yil 30-aprel» va voqealar: «Mustaqillik e‘lon qilindi», «Davlat bayrog‘i qabul qilindi», «Davlat gerbi qabul qilindi», «Konstitutsiya qabul qilindi», «Davlat madhiyasi qabul qilindi», «Referendumda Konstitutsiyaning yangi tahriri qabul qilindi».)

(Vaqt tugagach, boshlovchi to‘g‘ri javoblarni o‘qiydi va ekranda ko‘rsatadi.)

2-RAUND. «RANGLAR TILI»

Boshlovchi: Davlat bayrog‘imizdagi har bir rang va tasvir o‘z ma‘nosiga ega. Men rangni yoki tasvirni aytaman, siz uning ma‘nosini yozasiz.

Boshlovchi: Ko‘k rang.

(Javob: mangu osmon va obihayot — suv ramzi.)

Boshlovchi: Oq rang.

(Javob: tinchlik va poklik ramzi.)

Boshlovchi: Yashil rang.

(Javob: tabiat va yangilanish ramzi.)

Boshlovchi: Ranglar orasidagi ingichka qizil chiziqlar.

(Javob: vujudimizda joʻshib oqayotgan hayotiy kuch ramzi.)

Boshlovchi: Yarim oy va oʻn ikki yulduz.

(Javob: yarim oy — yosh mustaqil respublika timsoli; oʻn ikki yulduz — xalqimizning qadimiy ilmiy merosi, quyosh-oy taqvimidagi oʻn ikki oy bilan bogʻliq. Har bir toʻliq javob — 1 ball, yarim javob — 0,5 ball.)

3-RAUND. «GERB TAFSILOTLARI»

(Ekrandagi gerb tasviri oʻchiriladi.)

Boshlovchi: Endi xotirangizni sinaymiz. Ekranda gerb yoʻq. Javob kartochkasiga gerbda tasvirlangan barcha unsurlarni yozing. Har bir toʻgʻri unsur — 1 ball. Vaqt — bir daqiqa!

(Javob: qanotlarini yoygan Humo qushi; chiqib kelayotgan quyosh va uning nurlari; togʻlar, daryolar va gullagan vodiy; bugʻdoy boshoqlari; ochilgan paxta chanoqlari; yuqoridagi sakkiz qirrali yulduz, uning ichidagi yarim oy va yulduz; Davlat bayrogʻi ranglaridagi lenta va undagi «Oʻzbekiston» yozuvi.)

(Vaqt tugagach, gerb tasviri yana ekranga chiqariladi va boshlovchi har bir unsurni koʻrsatib, maʻnosini qisqa izohlaydi: Humo — baxt va erksevarlik, quyosh — yorugʻ kelajak, boshoq — rizq va toʻkinlik, paxta — mehnat va boylik, sakkiz qirrali yulduz — respublikaning birligi va mustahkamligi.)

2-oʻquvchi (sheʻr):

Vatanni sev, ardoqla, bolam,
Buyuk neʻmat erur Istiqlol.
Elni sevgan inson mukarram,
Yurt deganda kulgay baxt, iqbol!

(Muhiddin Omon, «Mustaqil yurt bolasiga» sheʻridan)

4-RAUND. «MADHIYA SATRLARI»

Boshlovchi: Davlat madhiyamizning so‘zlarini Abdulla Oripov yozgan, musiqasini Mutal Burhonov bastalagan. Men madhiyadan bir satrning boshini o‘qiyman, jamoa uning davomini yozadi.

Boshlovchi: «Serquyosh, hur o‘lkam, ...»

(Javob: «...elga baxt, najot».)

Boshlovchi: «Oltin bu vodiylar — ...»

(Javob: «...jon O‘zbekiston».)

Boshlovchi: «Ajdodlar mardona ...»

(Javob: «...ruhi senga yor!»)

5-RAUND. «RAMZLAR ODOBI»

Boshlovchi: Ramzlarni bilish yetarli emas — ularni hurmat qila bilish kerak. Men hayotiy vaziyatlarni o‘qiyman. Jamoa qanday yo‘l tutish to‘g‘riligini va nima uchunligini asoslab yozadi. To‘liq asoslangan javob — 2 ball.

Boshlovchi: Birinchi vaziyat. Maktab tadbirida Davlat madhiyasi yangrayapti. Sinfdoshingiz o‘tirgan joyida telefonga qarab o‘tiribdi. Siz nima qilasiz?

(Namuna javob: madhiya yangraganda barcha o‘rnidan turadi, o‘ng qo‘lini ko‘kragiga qo‘yadi. Sinfdoshga muloyimlik bilan, imo-ishora orqali turishni eslatish mumkin. Madhiya tugagach, unga bu hurmat belgisi ekanini tushuntirish kerak.)

Boshlovchi: Ikkinchi vaziyat. Tadbirdan keyin bayroq tushirilmoqda va u yerga tegib qolishi mumkin. Nima qilish kerak?

(Namuna javob: bayroqni yerga tekkizmasdan, ehtiyotkorlik bilan ushlab olish va tartib bilan taxlash kerak. Bayroq — muqaddas ramz, unga hurmatsizlik qilinmaydi.)

Boshlovchi: Uchinchi vaziyat. Do‘stingiz o‘z do‘koni reklamasiga Davlat gerbi tasvirini qo‘ymoqchi. Unga nima maslahat berasiz?

(Namuna javob: Davlat ramzlaridan foydalanish tartibi qonun bilan belgilangan. Gerb tasviri tijorat reklamasida o‘zboshimchalik bilan ishlatilmaydi. Do‘stga bu haqda tushuntirish va o‘z do‘koni uchun alohida belgi — logotip yaratishni maslahat berish kerak.)

6-RAUND. «IJODKORLAR»

Boshlovchi: Oxirgi raund — ijodiy. Har bir jamoa besh daqiqa ichida A3 varaqqa «Mening gerbim — mening g‘ururim» mavzusida to‘rt satrli she‘r yozadi va o‘qib beradi. Hakamlar mazmun, qofiya va ijro uchun 5 ballgacha baho beradi.

(Sokin kuy. Jamoalar yozadi. So‘ng har jamoa sardori she‘rni o‘qiydi.)

3-o‘quvchi (she‘r):

Vatanni sev, sevgin borini,
Tog‘larining qorigacha sev.
Hukm deb bil ixtiyorini,
Cheksiz, tubsiz g‘origacha sev.

(Abdulla Oripov, «Vatan sevgisi» she‘ridan)

YAKUN

(Hakamlar natijalarni hisoblaydi.)

Boshlovchi: Aziz do‘stlar! Bugun biz ramzlarimizning faqat tasvirini emas, ruhini ham his qildik. Endi har gal pasportingizni ochganingizda, maktab ostonasidagi bayroqni ko‘rganingizda yoki madhiya yangraganda, bugungi bellashuvni eslaysiz degan umiddamiz.

(Hakamlar natijalarni e‘lon qiladi. G‘olib jamoa diplom va esdalik sovg‘asi oladi. Alohida nominatsiyalar: «Ramzlar bilimdoni», «Eng yaxshi ijodiy ish», «Eng asosli javob», «Eng ahil jamoa». Barcha qatnashchilar Vatan haqidagi qo‘shiqni birga kuylaydi.)